

WELKOM IN HET HELLEKETELBOS

Agentschap voor
Natuur en Bos

LIGGING

Het Helleketelbos ligt in Watou en Poperinge, op een boogscheut van de Franse grens. Oorspronkelijk was het Helleketelbos 37 hectare, eigendom van het OCMW Poperinge. In 1993 kocht de Vlaamse Overheid 5 hectare voor bosuitbreiding en in 2005 1,5 hectare weiland voor natuurontwikkeling. In 2010 verkocht het OCMW 50 hectare bos en akkerland aan de Overheid. Momenteel is het Helleketelbos 56,5 hectare.

De naam Helleketel verwijst naar een laagte (ketel) onderaan de heuvelflank (Helle of hille). Het Helleketelbos is dan ook nogal heuvelachtig. Onderaan de heuvel vind je de vallei van de Bommelaarsbeek.

GESCHIEDENIS

In de vroege middeleeuwen maakte het Helleketelbos deel uit van een groter boscomplex dat zich uitstrekte van Watou tot Beselare. De grootste ontginningen vonden tussen de 7e en de 13e eeuw plaats. Rond 1600 waren de gasthuizusters eigenaar van de gronden en bossen in de Helhoek. In de volksmond worden de bossen nu nog soms 'de Gasthuibossen' genoemd. Al die eigendommen werden in detijd van de Franse revolutie openbaar verkocht.

Ondertussen was het Helleketelbos, naast nog vele landerijen, de volledige eigendom van Burgemeester Felix Berten. Bij zijn overlijden in 1905 heeft hij deze gronden geschonken aan de Weldadigheidsburelen en de Burgerlijke Godshuizen, de voorlopers van het huidige OCMW.

Rond 1900 werden aanzienlijke stukken van het bos gekapt, zodat er maar 38 hectare overbleef. Het huidige bos werd grotendeels aangeplant in de periode 1920-1925.

De rand van het bos die haaks op de Vijfgemetenstraat staat en gelijkloopt met de Helleketelweg, heet in de volksmond het Bohemersbos. Die naam is afkomstig van de talrijke woonwagenbewoners die tot de jaren 50 traditioneel met hun woonwagens op dit stuk 'strobbe' aan de rand van het bos kampeerden. Het ging om seizoensarbeiders die kwamen helpen bij de hoppeoogst, die toen nog met de hand werd gedaan.

In 1993 heeft het Vlaamse Gewest 5 hectare aanpalende landbouwgrond aangekocht en bebost. In 2005 werd de weide met de overblijfselen van de 'verbrande hofstede', ook wel feenhuisje of heksenhuysje genoemd, aangekocht. De walgracht en het vakwerkbouwje van 'plak en stak' zullen worden gerestaureerd.

NATUURWAARDEN EN BEHEER

Het Helleketelbos bestaat al ruim 100 jaar uit 7 hectare naaldbos en 34 hectare loofbos. De meest voorkomende bomen zijn zomereik, gewone es, gewone esdoorn, haagbeuk, tamme kastanje, lork, grove den, douglasspar en Corsicaanse den. De ecologisch interessantste plekken zijn de bosranden en de vallei van de Bommelaarsbeek. Daar vind je nog oude hakhoutstoven van gewone es, enkele opgaande boskersen en tal van inheemse struiken zoals hazelaar, vuilboom, Gelderse roos, meidoorn en verschillende soorten wilde rozen.

Onder de oudere loofboombestanden groeit wilde hyacint, bosanemoon, kleine maagdenpalm, witte klaverzuring, grote muur en speenkruid. Andere leuke soorten in de kruidlaag zijn dubbelloof, veelbloemige salomonszegel, boswederik, adelaarsvaren en de zeldzame Franse aardkastanje.

Het bos krioelt ook van het dierenleven. Begin jaren 90 werd in het bos voor het eerst een ree waargenomen. 's Morgens heel vroeg of bij valavond heb je de meeste kans een ree op te merken. Andere bewoners zijn de wezel, de hermelijn en de bunzing. Ook de vos heeft hier een vaste plek. De steenmarter verkijst een plekje in schuren en vervallen gebouwtjes in de buurt van het bos. Sedert 2005 is de rode eekhoorn vaste bewoner geworden van het bos.

De egel, de mol, de bosspitsmuis, de veldspitsmuis, de dwergvleermuis en de zeldzamere baardvleermuis doen er zich te goed aan de insecten.

hermelijn

De hazelworm is de enige reptielensoort in het Helleketelbos, maar het amfibieënwereldje is er des te uitgebreider. Naast gewone pad, groene en bruine kikker, worden kamsalamander, vinpootsalamander, kleine watersalamander en alpenwater-salamander goed onthaald in de talrijke poelen. Kokerjuffers, waterjuffers en watertorren houden de amfibieën gezelschap in en rond het water.

De ransuil en boomvalk zijn jaarlijkse broedvogels en de geelgors broedt er sporadisch. In de avondschemering vergasten bramen, sprinkhaan en glimworm de duivels op een schitterend klank- en lichtspel.

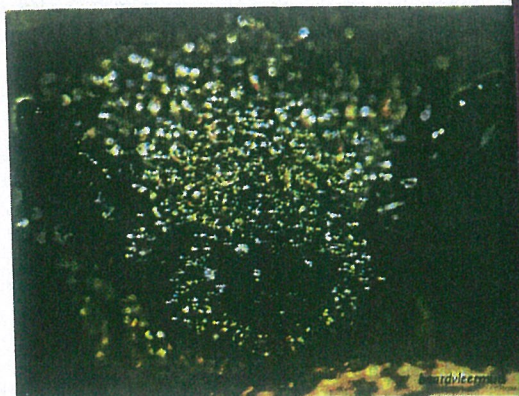
Bij het bosbeheer krijgen de inheemse loofhoutsoorten zoals zomereik, zoete kers, gewone esdoorn en es de voorkeur. Dunningen en open plekken verhogen de lichtinval, wat door de hazelworm, maar ook door veel andere dieren, op prijs gesteld wordt. Ook de kieming van kleine boompjes en struikheide wordt hierdoor gestimuleerd. Dood hout blijft zo veel mogelijk in het bos liggen en door de aanleg van vaste exploitatiewegen blijft het effect van bosexploitatie op de bosflora tot een minimum beperkt. Voor de vele amfibieën worden de peelen geruimd en door de kap van de omstaande bomen baden ze bovendien volop in het licht.

RECREATIE

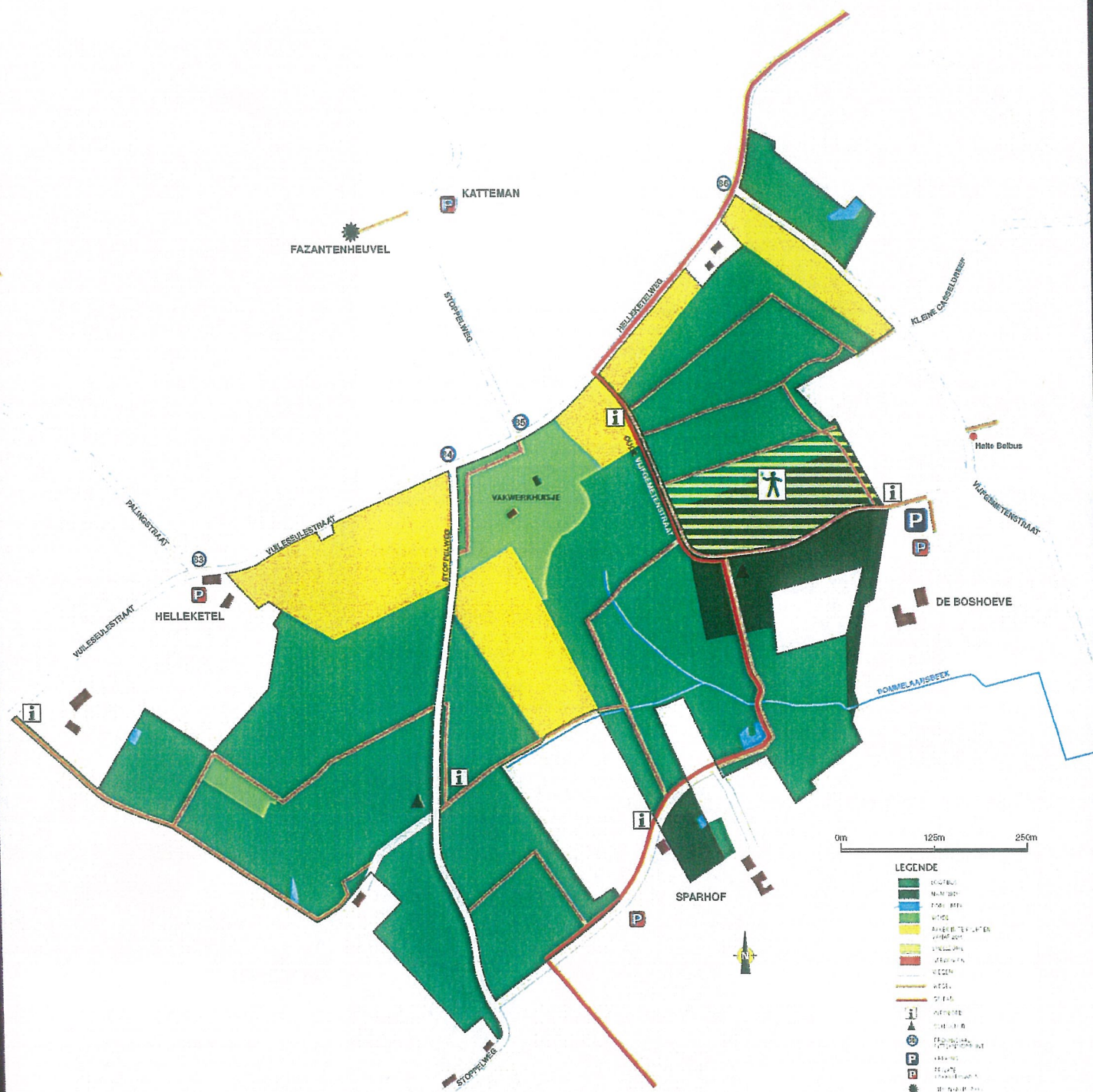
Het Helleketelbos is een aangenaam wandelbos. Voor of na de wandeling kun je terecht in de vele horecazaken rond het domeinbos. Bij de Boshoeve ligt een openbaar parkeerterrein. Het bos wordt doorkruist door een paar openbare asfaltwegen. Op de onverharde wegen kunnen de wandelaars genieten.

rode eekhoorn

baardvleermuis

HOE KOM JE IN HET HELLEKETELBOS?

Met het openbaar vervoer:

Neem de trein tot Poperinge. Daar neem je lijnbus nummer 60 (Ieper-Poperinge-Abele) tot halte Luttertap. (info 070 22 02 00 of www.delijn.be). Je gaat te voet verder in de Vijfgemetestraat (800 m) tot de ingang bij De Boshoeve.

Er is ook een belbus nummer 69 (telefoon 059 56 52 56) - Poperinge-Noord van het station van Poperinge, richting Abele met halte Helleketelbos aan de ingang van de parking bij herberg De Boshoeve.

Met de auto:

Je neemt de A19 Kortrijk-Ieper en vervolgens de N 38 Expressweg Ieper-Poperinge. Vervolgens neem je de R 33 (ring rond Poperinge). Op de ring ter hoogte van de tweede rotonde sla je de richting Abele in (Abeelseweg - N 333) tot bij de herberg Luttertap. Je rijdt rechtsaf de Vijfgemetestraat in tot het openbaar parkeerterrein bij De Boshoeve.

MEER INFORMATIE

Agentschap voor Natuur en Bos West-Vlaanderen
Jacob van Maerlantgebouw
Koning Albert I-laan 1/2 bus 74, 8200 Brugge (Sint-Michiels)
Tel. 050 24 77 40 - E-mail wvl.anb@vlaanderen.be
Web www.natuurenbos.be

Regionaal Landschap West-Vlaamse Heuvels
Bezoekerscentrum De Palingbeek
Vaartstraat 7, 8902 Zillebeke (Ieper)
Tel. 057 23 08 50

Geleide wandelingen:
Cel Milieu, stad Poperinge - Grote Markt 1, 8970 Poperinge
Tel. 057 34 66 85 - Fax 057 33 27 59

Uitgever: juli 2010

Lay-out: Bart de den Bergh
Foto's cover en foto's op bus: Kris Maelfas, geïllustreerd: Vildafkes Adams, rode eekhoorn:
Vildafkes Adams, hert: Willem, hert: Kristeliek hemel, vild: Sander de Vries, Laukens
Vogels: Jan van der Vliet, Regine van der Vliet

Verantwoordelijke uitgever: Dirk Bogaert, Agentschap voor Natuur en Bos,
Koning Albert I-laan bus 74, 8200 Brugge

